

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVUPART KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyed-
évre 2 frt 50 kr, egy óra 1 forint.

Megjelenik mindennap.
vasárnap kivételével.

Kiadó és laptulajdonos:
„Csokonai” nyomda és kiadó-r.t.
Felelős szerkesztő:
Vértesi Arnold.

Szerkesztőség, Széchenyi-utca, Medgyesi-ház. 1762. sz.
Kiadóhivatal: Széchenyi-utca 1761. sz.
Hirdetések a legmérsékeltbb árszámítás mellett vétetnek fel
Egyes szám 4 kr.

Millenium és a vidék.

Budapest, február 1.

A honalapítás ezredéves fordulójához rohamosan közeledünk. Immár alig néhány év választ el tőle. Sietni kell, nehogy készületlenül találja ez ünnepi időpont a nemzetet, és nehogy nyomtalanul elsuhanjon ez az emlékeztető ünnep.

Nagy ünnepnek kell ez időfordulónak lennie s éppen nem szabad a chablonszerűleg rendezett tizenkettő-jellegű és rangú ünnepek sorába süllyednie.

A nagy magyar nemzet kegyeletének kell ez alkalomból örökké impozáns kifejezésekre jutnia. Az erő meg van hozzá, az idő azonban egyre kevesbedik.

Sehol nem kötelező annyira sürgető szó, mint e téren, hol lehetetlen elhallgatni, hogy alig történt valami az ezredéves ünnep megörökítése czéljából s hogy ami történt is, csak részben válik be. Lehetetlen nem aggódnunk amiatt, hogy ünnepünk nem leend eléggé méltóságos az eszméhez: a honalapítás emlékéhez.

Két főcsoportra szakad az emlékünnepély tervezete.

Az egyik csoport élén Lukács miniszter áll, aki geniálitásának minden ízével, éjt-napot egybe olvasztva fáradozik a kiállítás létrejöttén, minisztértársai és a társminiszteriumok fáradhatlan támogatása mellett. Hacsak emberileg legyőzhetetlen akadályok nem gátolják meg terveit megvalósulását, a nagy magyar nemzet multbeli nagyságát a jelenkori életerőinek hatalmas góczpontját fogják feltüntetni Lukács tervei.

A másik csoport látkepe kevésbé impozáns. — Tömérdek, de méltóságos vonás nélküli tervhalmaz a csoportnak az anyaga. El a Pantheontól az Arpádszobrokig s a pusztaszeri ünnepély-tervektől a ponyvairodalmi termékekig, melyek sokféle alakban lennének hivatva a hazát alapító és fentartó ősök emlékét népszerűsíteni, egyetlen-egy oly tervet sem tartalmaz e csoport, mely a kegyelet mesgyéjét ne tiporná, vagy a komikum csiráit magában ne hordaná.

Ephemeréletű, naiv, grotesk tervezetek jutnak naponként fölszínre a sajtóban, önálló röpiratokban és az e célból tartott értekezleteken. A fenkölt ideáknak, avagy végleges megállapodások

vezéresillagainak feltűnését azonban hasztalan várjuk! Egyre késnek?

Társadalom és irodalom egyaránt érezi, hogy az állam által rendezett kiállításához hasonlólag s azt kiegészítőleg kellene valamely impozáns és maradandó alkotás által emlékeztetéssé tenni a nagy nemzeti ünnepet: de nem tud az alkotás eszméjének föltalálásához jutni sem a társadalom, sem az írói világ!

Késő ugyan, de még mindig elég korán volna helyrehozni a mulasztást egy rövidlejáratu országos pályázattal, mely pályázat hivatva lenne azt jutalmazni, aki az adott idő keretein belül kivihető legjobb eszmét nyújtja a magyar nemzet mileniumának emlékeztetéssé tételére!

És ebben meg volna téve a legelső lépés a millenium eddigi keretéből kifelédett nagy tényező, a vidéki sajtó és vidéki szellemi intelligencia érdeklődésének felébresztésére.

Ez elem nélkül nem méltóságos és nem nemzeti a millenium ünnepe. És ez elemnek nem vendégképen kell megjelennie a már elkészített ünnepségnél, hanem részt kell annak létrehozásában is neki juttatni az ünnep létrehozásában is.

A millenium terveinek érdekkörétől ma még teljesen elszigetelve áll a vidéki sajtó és a vidéki intelligencia.

Ez nem jól van így!

A tervezett ünnep melegének s dicsfényének át kell hatnia nagy Magyarországra idegen ajku lakosainak szívére is, ki kell vivnia a külföld méltatását s ki kell fejtenie multbeli nagyjaink iránti kegyeletünket és érdemes voltunkat a jövőre.

Nagyon nagy feladat ez!

Ezt nem a főváros, nem egy társadalmi osztály: ezt maga a nemzet lehet csak hivatva és képesítve megoldani!

Országgyűlés. Az állatok ügye foglalkoztatta ma a honatyákat s a pártcsorompók lehulltak e kérdésnél; örvendetes harmonia uralkodott e fölcsalások legtöbbszörében s a ragadós tudóbb megakadályozásáról szóló törvényjavaslat, egy pár módosítás leszámításával egyhangú tetszésben részesült. Az általános vitában Vajai István, Putnoky Mór, Bottlik Lajos, Szalay Imre, Károlyi Sándor gróf, Gaál Jenő s Ugron Zoltán beszéltek. Az előzékenység, a melyet Bethlen András gróf földmívelési miniszter és Wekerle Sándor miniszterelnök az ellenzék részéről felhangzott kívánásokkal szemben tanusítottak, igen kelle-

mes benyomást tett s növelték a vita tárgyilagosságát és higgadságát. A részletes vitában részt vettek Miklós Ödön előadó, Dániel Ernő, Bornemisza Lajos Károlyi Sándor gróf, Semere Huba Ivánka Oszkár, Szalay Károly, Polónyi Géza, Gaál Jenő, Bujanovich Sándor és Jeszenszky László kiadó Bethlen András gróf földmívelési miniszternek több szép beszédben alkalma nyílt bizonyítani, mily szakértelemmel és nemes buzgalommal tölti be resszortját.

Belföldi hírek. (Wekerle miniszterelnök) két napl tartózkodásra Bécsbe utazott, hogy ott Steinbach belügyminiszterrel értekezzen. (Az országgyűlési szabadelvű párt) a kör igazgatójának egyhangulag Dókus Ernőt választotta meg. (Megtörtént a körlevél a polg. házasság ellen.) Hornig Károly b. veszprémi püspök nagy terjedelmű körlevelét beborcsított ki a házasság szentségéről, a polgári házasság ellen, a körlevél nem a papsághoz, hanem a kath. hívekhez van intézve. Terjedelmében és részletességében fölülmulja az eddig ismeretes körleveleket. (A katolikus autonómia) kérdésének megbeszélése végett legutóbb Esterházy Miklós Móricz gróf lakásán értekezlet tartott, a melyen a főrendiház számos világi tagja és több országgyűlési képviselő vett részt. Az értekezlet tagjai a kat. autonómia kérdésében törvényhozási uton is erősebb akcióra fognak kezdeményezni. (Horvátország önkéntes megmagyarosodása.) A Prágai „Národní Listy” regisztrálja ama jelenséget, hogy az utóbbi időben több horvát előkelőség azt ajánlja a horvátoknak, hogy tanulják a magyar nyelvet. A N. L. sajnálja, hogy a horvátok maguk akarják előmozdítani a „magyarok terjeszkedését”, sajnálja azt inkább, hogy szerb testvéreikkel nem tudnak a nyevi kérdésben megegyezésre jutni. (A balázsfalvi érseki széke.) A királyi felség a balázsfalvi gör. kat. érsekválasztó gyűlésre királyi biztosokul Pavel Mihály nagyváradi görög kath. püspököt és báró József Sámuel, az erdélyi kath. státus igazgató tanácsosát küldte ki. A zsinat április 16-án lesz. (A szegedi üzletvezetőség.) Szeged város közgyűlése elhatározta hogy a szegedi v. suti üzletvezetőség elhelyezésére emelendő épület számára a városháza szomszédságában 21,000 frt értékű telket ingyen átenged az államnak. (Protestáns egyházak a polgári házasság ellen.) Már nemcsak Schopper és Hornig, püspökök, hanem — ami Péchy Tamás daczára is különösen hangzik — némely prot. egyházak is állást foglalnak a polgári házasság ellen. Az ág. ev. egyház zsinata tavasszal tárgyalja e kérdést. A bányászati esperesség hír szerint utasítani fogja zsinati képviselőit, hogy a polgári házasság ellen nyilatkozzanak.

Külföldi hírek (Az angol trónbeszéd szokásos módon hangsúlyozza a brit kabinet barátságát a nagyhatalmakhoz s azután felsorolja a tervezett reformokat, melyek az anyaországnak Irlandhoz való viszonyára, a választási rendre és a munkáskérdésre vonatkoz-

nak. A válaszfelirati vita valószínűleg igen hosszúra nyulik, mert három fontos kérdést fognak feszegetni: a külpolitikát, az irországi bonyodalmakat és a szociális törvényhozás fontosságát. — (Német orosz barátság.) A csár és Vilmos császár igen megleghangu levelet váltott a czárevics berlini vendégeskedése alatt. A csár előbb táviratban, aztán levélben melegen megköszönte a német császárnak felköszöntőjében kifejezett érzelmeit, mire aztán Vilmos császár hosszabb levéllel felelt a csárnak. — A csár és a szerb királyi pár kibéklülése.) A csár megbízásából Persiani belgrádi követ elment Risztichhez s előtte a csár megelégedését fejezte ki a királyi ház viszályának elintézéséért. — (Magyar zászló Berlinben.) Berlinben a lefolyt udvari és lakodalmi ünnepélyek alatt az osztrák-magyar nagykövetségi palotán a fekete-sárga zászló mellett a magyar nemzeti zászló is ki volt tűzve. (Bizalom az olasz kormányban.) Az olasz képviselőház 120 szónyi többséggel, a Banca Romanánál elkövetett visszaélések felett folyt vita után, bizalmat szavazott a Giolitti kormánynak. Parlament körökben nagy az izgatottság a miatt, mert a Nápolyban megjelenő Matino több képviselő nevét közölte, kik a bankbotrány által kompromitálva vannak és a kik ellen való eljárásra a kamarától felhatalmazást fognak kérni. Nicotera volt miniszter és már képviselők rágalmozási pert indítanak a Matino ellen. — (Havasziget a náctálas) vagy védnöksége ügyével meg van akadva az északamerikai unio. — Nem tudják, mit csináljanak a királynét elűzött exotikus országgal, mely pedig hajlandó volna az unióval egyesülni. A demokraták nem óhajtják a területi terjeszkedést és hajlandók volnának, tekin tettel a jövőben előfordulható eshetőségekre katonai állomást létesíteni a tengeren. — (Háborus próféciák.) Berlinben nagy feltűnést kelt, hogy Waldersee grófn kívül három magasrangú tábornok, még pedig Lenke hannoverai, Lewinski boroszlói és Skopp kölni tábornok, politikai beszédet tartott. Mind a hárman arról beszéltek, hogy a politikai látbatáron fenyegető felhők mutatkoznak. A berlini szabadelvű lapok ezekkel a beszédekkel szem állítják Caprivi legutóbbi békés nyilatkozatait. — A Panama-botrány. Az Indépendance de l'Est feltűnést keltő cikket közöl, melyben okmányilag kimutatja, hogy az egész Panama-botrányt a párisi gróf kezdeményezte és vezeti. — A z angol trónbeszéd. A parlament mai megnyitása alkalmával tartandó trónbeszéd konstatálja az Irlandban elkövetett büntettek számának csökkenését, a helyzet javulását és bejelenti, hogy az Egyiptomra és

Ug and á r a vonatkozólag tolytatott hivatalos iratváltás elő fog terjesztetni. — Milán és Natália. Az „Eclair“ levelezője meginterviewolta a szerb király anyját, aki kijelentette, hogy egy hónap lefolyása előtt visszatér Szerbiába. — A többség alakítás programot a klubok elnökei szombaton közlik a három nagy klub tagjaival és vasárnap közzé teszik.

Papirszeletek.

(Havaiban. — Debreczen és a millenium. — General-saft. — Vers a görögökről: — Személyes kérdésben. —)

Csakugyan van kormányválság.

Pártbomlás.

Sőt még detronizáció is.

Csak hogy nem Magyarországon, hanem Havaiában. Az ottani nemzeti pártnak is feljönnek néha a — havai!

Még mindig nem készülnek Debreczenben a millenium megülésére. Pedig tehetnénk valamit.

Lám, Nagyvárad már óriási terveket sző az ezredéves ünnepélyre. Pedig nem tehet semmit.

Vagy talán egy országos disznótórral akarunk az országos ünnephez hozzájárulni? P. o. egy a magyar globust körülövező, óriási debreczeni kolbász is megtenné.

Mintha nem telnék Debreczentől egyéb is!

Báró Fehérváry Géza hatalmasan ríposz toz az ellenzék támadásaira, a kik kifogyhatatlanok a „General“-féle élczek felmelegítésében. Ez az a folyton fölmelegített „General-saft“, a melyet Pázmányék tálnak fel a szegény magyar gyomor megrontására.

A görög dolgokról — mivel hogy ugy se tanítanak már az iskolában görögül s már ezentul ilyesféle versekben fogunk megemlékezni:

Mit se nyer, ki sokra tesz,
Ezt beszéli Sokrates.

Mu'ass, szól az egyik ur,
Kinek neve Epikur.

Nagy hordóban lakom én,
Valija bátran Diogén.

Körzövel meghalni édes,
Ekkép sóhajt Archimédes.

Az ítélet bölcsen szóljon,
Követeli a mord Sólón.

Eszköze lant volt s nem olló,
Es ingyen dalolt Apolló.

Szende és nem nagyra látó,
A szelid bölcs bácsi, Plátó.

Istennök közt nem hódít-e
A bübajos Afrodite?

Gyulai Pál — vélem most én —
Nem szavazna rád, Demosthén!

És így tovább. Mert a versikéket folytatni lehetne tovább.

Azt írják az ellenzéki lapok, hogy gróf Szapáry Gyula is pártot üt már a szabadelvű klubban.

Igaz, magunk is láttuk egy asztalnál Tisza Kálmánt — Szapárizni.

Sokkal érdekesebb játszma, mint mikor a nemzeti párt játszik — Schwarze Petert.

Az állatokról folyt a vita a tegnapi képviselőházi ülésen.

Helyes! Legalább nem szólhatott fel senki a személyes kérdésben.

G-ne

A fővárosból.

A miről lehetetlenség nem írni. — Forrongások. — A t. házból. — Farsang. — Egy fehérre mosott szecsenről. — Premiére a nemzetiben és a népszínházban. — Farsangi duellumok.

Az a valami, a miről lehetetlen most nem írni, — az időjárás. Átlag azt hiszik, hogy ez a világ legkopottabb themája, s ime kitűnik, hogy ma is aktuálisabb valamennyinél. Pedig alapjában véve egyforma az idő, — hideg van. Csak hogy hideg, hidegebb és leghidegebb. Szemlátomást közeledünk az északi sarkhoz és ha igaz a francia közmondás, hogy les extrémés se touchent, — a végletek találkoznak, — lehetetlen, hogy néhány nap mulva be ne üssön a kánikula. Addig is azonban fázunk, s csak egy osztálya van a boldog emberiségnek, melyet felhevít ez az időjárás — a szénkereskedők.

Határozottan sok lüktető hév és melegség lehet a szabadelvű-páatban, hogy ilyen czudar

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Mándoky Béla emlékei.

Említettük, hogy Mándoky Béla a vidéki színészet egyik legérdemesebb tagja „Színészvilág“ czim alatt kiadta emlékezéseit, a melyeket elbeszélések, apró történetek rajzok, adomák stb. alakjában bocsát a közönség rendelkezésére.

Most jelent meg a könyv II. füzeté s a 156 oldalra terjedő, a „Csokonai-nyomda“ által igen díszesen, szépen kiállított műről a fővárosi sajtó igen szépen emlékezik meg. Ily elismerés mellett — természetesen — aligha jöhetnek számba egy nagyvárad lap becsmérlései, melynek tájékozottságát kellő világításba helyezi az is, hogy Mándoky Bélát a debreczeni színészet egyetlen nyugdijjazott tagjának nevezi, holott ilyenek még a Foltényi pár és még többen is.

A könyvben Mándoky Béláról Dr. Vihary ö. Mándoky nééről Gáspár Imre írtak; az érdemes párról bizonyá-

ra írni kell ott, a hol különösen a debreczeni színészet világról folyik a szó. A többit — a színművészet fényes emlékei iránt érezett lelkesülés, néha naiv rajongás hangján s világos, szép előadásban — Mándoky írta. E közönség előtt is jó emléken álló színészekről és színművésznőkről színésztünk fényes korszakairól találunk a könyvben érdekes néhol (mint p. o. a Petőfi Zoltánról, Petőfi Sándor fiáról szóló) nagybecsű részleteket is. Ime, ezekről emlékezik meg Mándoky: Foltényi, Foltényiné, Törökne, Mándokyné, Gerecs Gerecsné, Dálnoki, Dálnokiné, Taunerné, Szabó Róza, Zöldyné, Komáromy Lajos, Stupa Andorné, — a debreczeni magyar színészek Fiumében, még Petőfi sat.

Mutatványul közöljük itt a Petőfi Zoltánról szóló fejezetet:

Szegény Zoltán! (vagy Zolti, a hogy itt Debreczenben hívták már őt,) rég alussza örök álmát hantja bedőlt és kivan téve a megsemmisülésnek de emlékét föllevenitem! — Még most előttem áll, sápadt, beteges arczával, tüzes szép fekete szemmeivel, melyekben a szenvedély lángja lobogott.

Rajongott ő is mint apja — a színészetért! Hogy hol, — és mikor csapott fel színészek — azt nem tudom! — Hanem hogy késő ősszel egy kis vékony nyári kabátban 1867-ben állított be Hajdu-Nánásról Debreczenbe — arra híven emlékezem!

Csodálatos véletlen! őt is, mint nagynevű apját Szabó József szerződtette, ki akkor a debreczeni színház művezetője volt.

Az Intendáns, ngos Kiss Sándor ur, örömmel fogadta a kis Petőfit, hisz az 1848-49-iki dicső hadjárat alatt Bem táborban együtt küzdöttek a dicsűlt apával az egész szabadságharc alatt.

Apja nagy neve, a fiu sanyaru állapota, mindannyiunk szívében részvétet költött, szerettük őt, hisz neve — fényugárral vont a be őt, — kedves előzékeny modora, hamar megnyert mindenkit, a kivel érintkezett. Akkor a debreczeni színtársulatnál rendezője voltam a drámának, sokszor osztottam rá kisebb-nagyobb szerepeket, — aminek Zoltán mindig megfélelt tisztességgel.

Egyszer „Rómeo és Juliát“ adtuk, Zoltán játszta benne gróf Párist, Julia vőlegényét. A darab végén, a sirboltban találkozik a két szerelmes! küzd; Rómeo Párist megöli. Megvittuk a párbajt, a mint Páris haldoklik, észreveszem, hogy egyik lába a levegőben fennakadt.

hidegben zeki lapok ségtelenné csapni k hogy asz A hét volt a „k akadt bá bomlottak semmiféle lutheránus volt ben egy kicsit hogy szük t a u i s. sága régi, kilépé-ét hogy csak l é p h e s termei rég élénkséget nagy siker pártját g mint ő n ha voltak sincs joga ralismusát jelszót, s zekvenzió A fa A héten ben a böl latság. A viselvé, m A mulats bün és hi feszeség a hol — hogy nem aristokrat A b ködik az olyan pár a párbajo városállot malheur n Krausz La mozgásba kezeket — Nem kevés a kövön r A „Pesti denz“-et s lapos vágó gédek kij t felek a föld eke hogy a m

A sz gását is oda lépek moruan R holt az is, Megt Erre észre „Béla bács göbe fenna „Közönmö Zoltá volt a deb rendü tago nagy költő társaival n szerette. h iránt és h őket egy Egy latságnak lani kezdé gény Buda kir. operán egy kis fe kedves Já „Az „De szolt vidor apámtól P bator kis

hidegben „forrongási“ képes legalább az ellenzéki lapok híteleknél hítelesebb éttésülési kétségtelessé teszik, hogy a párt forr, mint a kiscsapni készülő kráter, s csak napok kérdése, hogy a szabadelvű-párt „alkatelemeire bomlik.“ A hét eseményei aztán bemutatták, hogy mi volt a „forrongás.“ A hatalmas pártból tényleg akadt három képviselő, kik „alkatelemeikre bomlottak,“ a többiek azonban nem bomlottak semmiféle képpen. Jó Péchy Tamás, mint jó lutheránus már állott a szabadelvű pár felett volt benne, most mellette is akar lenni egy kicsit. Annyi ideig volt a rendőre, hogy szükségét érzi egy kicsikét rendet bontani is. Ugy mondják, hogy öreg ur bosszú-sága régi, csak a köpönyege új. A Latinovics kilépését nem igen veszik komolyan. Mondják, hogy csak azért lépett ki, hogy megint beléphesse a. Tény, hogy Lloyd épület díszes termei régen nem látták a mostanihoz hasonló élénkséget. Wekerle mult heti beszédét egy nagy siker volt, a legszebb diadal, mert saját pártját győzte meg vele. Beszéde olyan volt, mint ő maga becsületes, loyális és őszinte. A voltak aggályai valakinek, ma senkinek sines joga kételkedni többé a kormány igaz liberalismusában. Velünk, vagy ellenünk, adta ki a jelszót, s mindenki tisztán vonhatta le a konkuzenciákat.

A farsang pedig vigan tombol tovább. — A héten volt a VI.—VII. kerületi kör termeiben a bölcsőde bál — ez az előkelő szép mulatság. Az arisztokratia oly számban volt képviselve, mint az idén még egy bálon sem. — A mulatságon hiányzott az elmaradhatlan trió és hiányzott a szinte elmaradhatlan merész feszesség is. Ez volt az idén az első elctebál, ahol — t á n c z o l t a k i s. — Az igaz hogy nem épen sokat, — csak úgy — úgy, arisztokratikusan.

A bálokon kívül még párbajokban bővülködik az idej farsang. — A milyen bálók, — olyan párbajok. A bálók nem tánczolnak — a párbajokon nem lúnek. — Ó-Buda és Lipót-városállottak szemben egymással minden nagyobb malheur nélkül. — A Mezei-Horvát párbajban Krausz Lajos lett meglőve a ki már — már mozgásba szándékozott hozni az összes tiszta kezeket — a Mezei mandátuma érdekében. — Nem kevésbbé volt érdekes a szép Cornél és a kövön nyomott Fottaky rémes páros viadala. A „Pesti Napló“ elkardlapozta a „Correspondenz“-et s miután Futtaki ur egy hatalmas lapos vágást kapott a felső karjára, — a segédek kijelentették, hogy e percztől kezdve a t felek a két legszeretőbb halandói ennek a föld ekének. — Legérdekesebb azonban az hogy a mint a Horvath golyója, — mely nem

furódott Mezeibe Krausz Lajosnak, ép úgy az a kardvágás, mely nem hatolt be a Futtaky ur bordái közé. — Egyessynek fájt legjobban. Egyessy urat szintén kövön nyomják, mint Futtakyt, nem csoda tehát, ha belső viszony köti egymáshoz a két konkurrenst.

Lymans ur, a Wulf szerecsene, a kit holmi Don Juankodásért vádolt egy armányes hírlapíró, sokkal okosabban igyekezett megintolni a szeplőtlen hazán ejtett csorbát. Beperelte az intrikus zsurnalistát, a ki méltán rettegve Dahomey rózsáinak töviseitől is, sietett megczáfolni azt a mondást „hogy mórt fehérre mosni nem lehet“ (különben ezt már a Lipót városba is megdöntötték, hófehérre mosván az ő „Mörjüket“) s a törvényszék segítségével a tisztelt áfrikai bennlakó nemsokára az ártatlanság ragyogó színében pompázva omolhatott a kiengesztelt hitves — ébenfeketeségű kebelére, s a Dahomey-i amazonok is tovább vonulhatnak szűz tisztaságuk fehér — akarom mondani feketeségökben.

Premiér volt a nemzeti, meg a népszínházban. A Muray Károly (Kovács László) „Pezs-gője“ bizony csak olyan sokszilagos magyar pezs-gő. Kicsiny tárgy, sok kamikum. Az ő tletek eltakarják a darabot. Sokat nevetet, de nem igen derít. Paradoxon, de való hogy Muray ebben a darabban keresi a keresetlenséget illetve ennek a lát-szatát. — A darabnak többet nevettek, mint tapsoltak.

A „Lányasszony“ rávall az édes apjára erre az ősz fejű, fiatal szívű poétára, a ki kedves gyermekének vallja. Meg is látszik rajta, hogy szeret. szépen felöltöztette, felczomázta, s úgy eresztette utjára. Sokat tapsoltak az őszülő szerzőnek, a ki már irt a „Lányasszony“-nál jóval jobb darabot is, de hiszen régi dolog, hogy nem mindig a legjobb gyermeküket szeretik legjobban az apák!

Kivánjuk s hisszük, hogy nem ez volt az utolsó gyermeke!

Szólóssy Ferencz.

Színház.

Csiky Gergely emlékezete.

Berczik Árpád a m. t. akadémia I. tagja az akadémia ülésén emlékbeszédet mondott Csiky Gergelyről. Debreczen közönsége oly sok szép estét köszönhet Csiky genialitásának, hogy emlékének örömet szenteljük e rövid ösmer-tetést.

Kiemeli felolvasó Csiky élénk társadalmi érzéket, melyet az elzárt kath. papi élet sem

tompított el. Papi tudományos nevelésének egyébiránt becses tulajdonságokat köszönhetett: klasszikai műveltségét nagy nyelvismeretét, gondolkodásának fegyelmezettségét, munkabírását s a rendszerességet a munkában. Irodalom és színház azonnal figyelmesek lettek, mihelyt a „Jóslattal“ feltűnt s midn a fővárosba költözött, igénybe vették akadémia, Kisfaludy-társaság s a nemzeti színház. Helyét mindenütt betöltötte, mert mindenről volt fogalma csak egyről nem — a sinekuráról. Munkás és kötele-ségérző, megbízható s gyors volt ő minde-nek fölött. Csiky fellépése összeesik a nemzeti színház fényes új korszakával Paulay József alatt. Új igazgató, új színész-nemzedék és új közönség — új írók vártak. Ezt Csikyben megtalálták. Csiky szépirodalmi tevékenysége a „Jóslat“ óta 16 évre terjed s ez idő alatt mint író és fordító mennyit termelt! 12 díjat nyert el és 31 szindarabot irt. A szinirodalom minden fajával megpróbálkozott s egy ismerte mindegyiknek kellékeit s oly hajlékonysággal alkalmazkodott hozzájuk, hogy minden téren megállott, sőt jeleset produkált.

Felolvasó most általános szemlélet tart Csiky különböző darabjai felett, két legnagyobb sikerének a „Proletárok“ at s a „Nagymamát“ mondja, amaz realizmusával, ez idealizmusával hatott.

A régi magyar társadalom s az ujnak futólagos vázta után sorra veszi Berczik Árpád Csiky több alakjait. Legnagyobb hatást az elzüllött alakokkal ért el, ezek képviselték a tendenciát, mely műveinek egy részén átvonul. A társadalom küzdelme az ujkor követelményvel igényeivel, a magyar faj harca a megé hetésért — ez az eszme lebeg allandóan szeme előtt.

Csiky társadalmi darabjainak tárgyait részletezve, melyekből az irányzatosság hiányzik, kifejteti a felolvasás, hogy Csiky társada mi drámánkat nem közéletünk kérdéseinek felvetésével hanem jelenünk hű rajzával alkotta meg. S talán ép az volt szerencséje, hogy nem prédikálta a tendenciát és nem akart társadalmi kérdéseket a színpadon megoldani. Akik erre vá lalkoztak — gyakran elbuktak, mert a közönség vegyességénél fogva, a színpad társadalmi kérdések megoldására csak olyankor alkalmas, mikor az ille ő kérdés felvetése nem idéz föl ellenkezést a társadalmi egyes rétegek közt.

Felolvasását Berczik Csikynek — ez embernek rokonszenves rajzával végzi be. Elbizott nem volt, mint sokan hitték. Az okos, higgadt kritikát szívesen fogadta, sőt műveit néhány hatalmas emberének — köztük laikusoknak is rendesen megmutatta s véleményeket kikérte, tanácsait sokszor követte is. Zárkózott ma-

A színházban siri csend, még a légy don-gását is meg lehetett volna hallani, komolyan oda lépek az elhunyt Páris-hoz, elmondom szomoruan Romeo szavait „Nyugodj szegény fiu! holt az is, ki téged eltemet!“

Megfogom szépen a lábát és lehajtom. Erre észre veszi magát és hallkan hozzám szóll: „Béla bácsi mit csinál?“ „A lábod fiam a levegőbe fennakadt, azt tettem szépen helyére.“ „Köszönöm!“

Zoltán csak kardalnok és segéd színész volt a debreczeni színházban, de azért az első rendű tagok szívesen társaságukba fogadták a nagy költő fiát! . . . De ő inkább kardalnok-társaisal mulatott és őket egytől-egyig nagyon szerette. Kiváló figyelemmel volt az öregek iránt és ha csak tehette, mindig megvendégelte őket egy kis homokkerti vinkóval.

Egy ilyen alkalommal, midőn már a mulatságnak vége volt, midőn a compánia már osz-lani kezdett, az öreg Marosi Nagy János (szegény Budapesten halt meg mint kardszós a m. kir. operánál) azt mondja! „Fiuk! be jó volna egy kis fekete kávé!“ „Sajnálom (szóll Zoltán) kedves János bácsi, de már nincsen pénzem!“

„Az baj fiam!“

„De táu mégsem olyan nagy baj!“ válszolt vidoran Zoltán. Várjatok reám megyek az apámtól pénzt kérni.“ — Ezzel ott hagyta a bátor kis csapatot és szaladt Zoltán a színház-

hoz, megáll az első fülke előtt, melyben édes atyja kőszobra van! Felmászik rá és kivesz a szobor háta megül két írtot . . . „Szegény fiu! pénzt mindig atyja szobra mellé dugta mert félt, hogy ha magánál tartja — elkölti az utolsó krajczárig . . . Nehány perc múlva, visszatért barátaihoz és örömet mondta „Van már pénz!“ mehetünk fekete kávéra.

„Hol vetted Zolti?“ kérdezték társai.

„Apámtól kaptam Áldja meg az Isten! ő mindig kiségit a bajból — ha megszorulok.

Ezt persze senki se hitte el, csak mi szegény Együd Istvánnal, kik egyszer szemtanúi voltunk a dolodnak és kiknek Zoltán elbeszélte

Még egy kis történetet írok le életéből, mely tiszta világot vet nemes, jó szívére. Az évad folyamán melyben Zoltán tagja volt a debreczeni színháznak, megbetegedett egy kis kardalnosó . . . nevezük őt csak Rózának. Zoltán, gyöngéd érzellemmel viseltetett iránta! — Midőn a leányka kórágán feküdt és élet-halál közt lebegett, naponkint háromszor is meglátogatta, ápolta — gyógyszerreit hazahordta. Hid-g kemény tél volt, fája nem lévén a szegény leánynak, Petőfi naponkint a téli fe-löltője alatt hordta oda a fát. Sajátkezüleg vitte az étel a szegény elhagyatott gyermeknek! a gyógyszereket saját keresményéből fizette, csak hogy enyhítse nyomorát a szegény kis Rózács-

kának — szóval minden megtett a leány ér-dekében.

Midőn egy hó mulva havi fizetését elvitte kis barátnéjának, a kapott pénzből kiakarta egyenlíteni tartozását . . . Zoltán nem fogadott el egy krajczárt sem. „Nekem nem tartozik semmivel . . . tegye el Róza pénz eskéjét majd jó lesz tavaszkor ruhára“ így szólt Petőfi. No meg az is hallottam, hogy magának egy szegény öreg anyja van. . . , küldjön neki néhány forintot, azért megáldja az Isten!“

A leányka sz-mej könybe lábbadtak, megfogta Zoltán kezét és így szólt: „Köszönöm barátom, minden nagy lesz, mint ön óhajtja!“

* * *

1868-ban tavaszkor Zoltán megvált a debreczeni színházról, hiába követtünk a mindent érdekében, nem lehetett vissztartani. Engem nagyon szeretett, hozzám bízalma volt, nekem megmondta: „Azért megyek el uralm, mert itt nálunk nagy a rend-nagy a pontosság, mondá nekem pedig szabadság kell, most kisebb társulatnál első szerelmes színész lehetek . . . mert a kardalosságot meg untam.“ — — — Többé nem láttam soha sem! Néhány év múlva megjött halálának hire! . . . Nyugodjék!

gába vonult természetét is némelyek ridegségre magyarázták, holott melegebben érző szív és több kedély, mint nála, nem igen képzeltető. Nehezen barátkozott, de a kinek igaz barátságáról meggyőződött, — azt befogadta lelkébe.

Galyasi Paula fellépte. Nagy meglepetés — várt tegnap — arra a szép számú és válogatott közönségre, — mely bérlétszünetben Rip van Vinkle előadását nézte: egy olyan művészuövendéket látott, a ki még soha sem volt színpadon és első felléptekor már mint kész primadonna mutatta be magát. A színészek, kik látták őt a próbán bátorlalanul mozogni bámulattal teltek el, hogy a lámpák előtt mennyire otthon érzi magát a merész leány, ki elsőnek is Lisbeth szerepére vállalkozott. Szóval kitűnt rajta a művészi vér. Galyasy Paula csinos barna jelenség, szép, kellemes alt hanggal, melylyel ugyan nem hasogatja az ég kárpitját, hanem bámulatosan tud azzal bánni. Az a prezitizálás, melylyel a legkisebb nuánszig, hogy egy mondjuk „kibeszéli“ a dallamot, gyönyörű pianói, hatalmas koloraturja mind hozzájárultak ahhoz, hogy énekszámait megtapsolják. Az ének művészete abban áll, hogy a művész az éneklés közben minden szót értelmesen kiejtsen s ez Galyasy Paulánál teljesen így is van. Legjobban feltűnik játéknak fogyatékoságától, miután eddig csak hangverseny-parketen lépett fel, holott a színpad egészen más, Nos, e tekintetben is kellemes meglepetéssel tapasztaltuk, hogy családunk, mozdulatai bár operaszerűek, de mintegy megmagyarázzák az ének szövegét s ez képezi ugyszólván az általuk elmondottak cselekvényét. Ezt tapasztaltuk nála ugy a kék hegyek regéjénél, mint a levéláránál, mely utóbbinál az elragadtatás annyira ment hogy minden áron meg akarták azt ismételni, ámbar a kisasszony — minthogy ez neki szokatlau volt nem tette meg azt. Mint a kék hegyek szelme, igen jól nézett ki, bár színpadon szokatlannal diskrétül volt öltözve. Az együtésekben éppen egy kivált, mint a szólókban. Első fellépte után bátran és lelkiismeretesen kimondhatjuk, hogy a fellépés merész, de teljesen sikerült volt s most már bizton nézhetünk a Madarász „Postás Milká“-ja elé is. A többi szereplők közül az estén különösen Hunyady vált ki, teljesen kezére játszván a kezdő művésznőnek. Altalában ezt mondhatjuk az egész személynetről, a kik nagyon megszerették a rokonszenves kisasszonyt. Galyasy Paula legközelebbi fellépte csütörtökön lesz a Madarászbán. (h.)

Napi hírek.

Tájékoztató.

A királyi táblán hivatalos órák a segéd és kezelő hivatalokban d. e. 8—12, d. u. 2—5 óráig tartanak. — Az írtató, kiadó hivatal és az írtatók a felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban, nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3—6-ig.

Anyakönyvtár a kollégiumban a közönségnek nyitva pénteken délelőtt 11-től 12-ig.

Muzeum a kollégiumban nyitva van vasárnapoként, d. e. 10-től 12-ig.

A m. kir. meteorológiai intézet időjelzése a debreczeni távirat hivatalnál, január 31-én: boros, euyhe, jelentékeny csapadékok nélkül.

Jégpálya a Margit-fürdő telepén; használhatóságát kék-sarga zászló jelzi a piac utcai Dragota háznál.

Séta hangverseny a Margit-fürdőben, minden vasárnap d. u. Rendezi a katonai zenekar.

Színház, a Kossuth utcán. Naponként előadás. Kezdete este 7 órakor.

Febr. 1. Vasúti üzletvezetőség hivatalnokai alkálják az „Arany Bika“ szállóban.

Febr. 2. „A debreczeni jótékony nőegylet“ választása, délután 4 órakor az árvaház gyűléstermében.

Febr. 2. Mének kiosztása a mentelepen.

Febr. 2. Khinai nászmenet és tombola estély a Margit-fürdő dísztermében.

Febr. 2. A „Zion“ egylet bálja a Koronában.

Febr. 4. Ág. ev. filléregylet thea-estélye a Bikában.

Febr. 4. Kőműves ifjuság bálja a Margit-fürdőben.

Febr. 5. Kovács és kerékgyártó ifjak bálja a Koronában.

Febr. 5. Jégünnepély a Margit-fürdő jégpályáján.

Febr. 6. Számonkérés a vármegyeházán.

Febr. 6. Pinczerek betegsegélyző pénztárának közgyűlése éjjelkor Wéber Izidornál.

Febr. 11. Püggelenségi párt bálja a Koronában.

Febr. 11. A debreczeni jótékony nőegylet és az Emke közös bálja a Bika dísztermében. (karton bál.)

Febr. 12. Alarczos bál a Margit-fürdő dísztermében.

Febr. 12. E. m. k. e. fiókegyletének közgyűlése.

Febr. 13. A helyőrségi tisztikar zártkörű tánc-estélye a Bika dísztermében.

Febr. 14. Hajdúvármegye közgyűlése délelőtt 9 órakor.

Febr. 18. A kereskedő ifjak dalkörének közgyűlése az „Arany Bika“ szállóban.

Febr. 18. Esküdtészeki tárgyalás.

Febr. 19. A kölcsön segélyző egylet közgyűlése.

Febr. 26. A színházi nyugdíjbizottság közgyűlése a színházi nagytanácsstermében.

Márc. 1. 2. 3. 4. 5. 6. Rendes évi katonai sverzis a városháza kistanácsstermében.

— **Az idő enyhébb.** Mellbetegeket ugyan még most sem lehetne idekűdeni „enyhébb ég, hajlat“ kedvéért, a korcsolyázás sportja sem ér véget, de mégis megnyűlt. Reméljük a legjobbbat: a tavasz tündére már megkezdte gyöngéd intriguáját a tél ellen s mivel a tavasz delnő a tél pedig T él a p ó, valószínű, hogy a jege az első verőfényes mosolyra — felolvad.

— **A Debr. jótékony nőegylet** vagy amint az egylet előjárója mondja jóízű magyarossággal — jótévő nőegylet, holnap csütörtökön d. u. 4 órakor, az árvaház üléstermében választmányi ülést tart. Tárgy: Folyó ügyek, segélyezések.

— **Számadás a Rádl alapítványokról.**

Rádl József néhai debreczeni kereskedő nagyobb alapítvány tevésével örököltette meg emléket. Ez alapítvány kamataiból szegényeket, tűz és víz által károsultakat segélyeznek. Az alapítványt ez idő szerint Osterlamm Ernő főiskolai tanár és Thamassy Béla gyógyszerész gondnokok kezelik a belügyminiszter ellenőrzése mellett. Mult évi számadásuk szerint az alapítvány összes vagyona 1892. decz. 31 én tulnyomólag értékpapirokban 101 224 frt 97 kr. A bevételek 10,642 97 kr. a kiadások tőkésítésekkel együtt 7033 frt 07 krt tettek. A kamatokból 3000 frt küldetik fel a belügyminiszterhez, hogy azt a tűz és vízkárosult szegények segélyezésére fordítsa.

— **Gyertyaszentelő Boldogasszony ünnepe.**

Holnap, február 2-án a róm. kath. templomban gyertyaszentelő boldogasszony ünnepe alkalmából reggel 7 órakor kis-mise, 9 órakor pedig gyertya szentelés és ünnepélyos körmenet, utána infulás nagy zenés mise Tartja: Dr. Wolfka Nándor, végül szent beszéd, melyet szintén a püspök ur tart. A zenés misét rendezi Czapek Péter karmester műkedvelő énekesekkel. 11 órakor kis-mise. Délután 3 órakor ünnepélyes litánia

— **Egyezkedése Feischl-csődűgyben.** Meglepően érdekes hírt közöl velünk lapunk egy barátja. E szerint a Feischl Fülöp és fia csődűgyében megindultak az egyezkedési tárgyalások és minden valószínűség szerint sikerre fognak vezetni.

— **A Csokonai kör irodalmi szaksztyála** tegnap Geresi Kálmán elnökleite alatt ülést tartott, melven a kaszinó által kitűzött K a z i n c z y pályázat eredményére mondott véleményét A népszimű történetére k é t p á l y a m ű érkezett; a díjnak kiadását véleményezi. A verses művek — népmese közül különösen egyet emeltek ki a bírálók. A díjak kiadását szintén javaslatba hozta a szaksztyála. A pályázó vers s művek száma h é t. A kaszinó választmánya h o l n a p h a t á r o z a pályadíjak kiadása telett. Az eredményt nyilvánosan a kollégiumban hirdetik ki a második félév megnyitásokor. Az irodalmi szaksztyála kitűzte a jövő évi Kazinczy pályakérdéseket is; a nagyobb díjért megirandó

K o m á r o m i C s i p k é s György élet és jellemrajza, különös tekintettel debreczeni szereplésére; a kisebbik díj D e b r e c z e u multjából merített tárgyú k i s e b b k ö l t ő i e l b e s z é l é s r e van kitűzve. Végül az irodalmi választmány megbizta az elnökséget, hogy T o r d a i Grail Erzsivel február végén vagy mávezius elején tartandó felolvasása iránt lépjen érintkezésbe, a kör hajlandó lévén őt támogatni.

— **Jégünnepély.** Már megemlékeztünk a Margit-fürdő nagyszerű jégünnepélyéről, mely február 5-dikén lesz a jégpályán, a hol száz munkás dolgozik a jégvár oszlopos csarnokainak felállításán. Azok, a kik részt akarnak venni a korcsolyaünnepélyen mint szereplők s ilyenre szüktség van vagy 80 ra, jelentkezzenek a fürdő-pénztárnál. Mint halljuk, a diszkorcsolyázásra már számos elegáns hölgy jelentkezett. Ha az idő kedvezőtlen lenne, az ünnepély jövő vasárnapra halasztatik.

— **A katonai házassági biztosítók.** Ebben a tárgyban a közös hadügyminiszterium rendeletet bocsátott ki. Az első pont ugy hangzik, hogy minden e tárgyban beadandó iromány a szerelmes pár véérével irandó rózsaszín papirosra. A hol a forintok hiányzanak, az ösmertes ezer csók is érvényes. Ha kitűnik, hogy a férj nem követte az „a n d r e s t ä d t c h e n, a n d r e M ä d c h e n“ elvét, kaucziója elengedtetik. Ezek s több hasonló pont még n ncsen benne a rendeletben (valószínűleg a hivatalos személyzet szórakozottsága folytán) s egyelőre a következők hoztattak a közönség tudomására:

A katonai házassági biztosítók konverziója tárgyában a cs. és kir. közös hadügyminiszterium rendeletet bocsátott ki, melyben a gyelmezeti azokat, a kiknek katonai házassági biztosítékaik vannak, hogy amennyiben a biztosítók konverzió alá eső értékpapirokból álló papirokat konvertálni akarják, ebbeli szándékukat a papirok megjelölésével annál az állam-pénztárnál, a melynél eddig a papirok utáni kamatokat felvették, jelentsek be. Az ilyen bejelentéseknél előzetes biztosítékok szolgáltatni nem kell. A nyerendő új kötvényeket, a házassági biztosítéki okirat hiteles másolatával, a cs. és kir. közös hadügyminiszteriumhoz kell majd beküldeni. A mennyiben a kérvényezett értékpapirok tulajdonosai konvertálni nem hajlandók értesíteni kötelesek a hadügyminiszteriumot, hogy minő más értékpapirok szereztessenek be.

— **Vizsgák a gazdasági tanintézetben.** A debreczeni gazdasági tanintézetben a vizsgák február hó 15 én kezdődnek és tartanak február hJ 28-áig bezárólag.

— **Piknik.** Vidám, családias jellegű táncmulatság zajlott le hétfőn este a Margit-fürdő dísztermében. Dr. Medve Zoltán pikniket rendezett ott, melyre fényes, előkelő társaságot gyűjtött össze. A figyelmes rendező a hölgyeket az estély emlékéül nagy japáni legyezővel, melyre a táncrend volt nyomtatva, s az ő nevét, család címerét ábrázoló manchetté-be helyezett virágbokrétákkal lepte meg. Ez elegáns csokrokat a főiskolai fűvészkert új kertésze Heykal készítette. Az első négyest 12 pár tánczolta. A társaság reggeli 1/2 óráig mulatott Rácz Károly zenéje mellett. Jelen voltak a következő urnők és kisasszonyok: Balassy Borka és Ilona, gróf Bethlen Sarolta, gróf Csáky Ilona, gróf Dégenfeld Anna, Gerzon Ödönne, Gerzon Adrienne, Görgey ezredesné, Medve Kámanné, Menningén Ida, Szilassy Lili, Várad Szabó Jánosné, Várad Szabó Anna, Vidovich Georgine; urak: gróf Dégenfeld József, R. viczky tábornok, Görgey ezredes, Antonos, Schey, Jülek tőhadnagyok, Buzás, Sárossy, Pap, Kneüzel, Segesváry hadnagyok, Ujfalussy és Antal tiszthelyettesek, gróf Csáky Adorján, Papszász Lajos, Miskolczy Lajos, Dóczy Emil, Puky Endre, dr. Simoffny Béla, Beöthy Dávid b. Fejérváry Imre és Baróthy Zoltán.

— **Időjárás.** Január 31-ikéről a következők táviratozza Debreczenben a központi meteorológiai intézet: Dényugoton a barometer emelkedett, ugy; hogy ma egész Déleurópát

magas
idő eny
rult. A
felhős
és szá
várhan

decz. h
róm. k
gyábat
Schlau
ni plé
a híve
Flőszö
majda
ni. A
kolasz
a pléb
telek

u i, l
pozon
náziur
jezték
képví
ugy a
tóban
a kő
pártol

termé
estély
disz
khina
szere

korm
sabb
gall
meg
kaba
latok
tika
alapo
beille
mely
ink
elén
Beth
telep
már
s a
selőh
tenci
dot

Ame
zések
állan
meg
fődn
nak.
áll a
létes
ezen
szük
mely
kivá
től a
nagy
lyen

jan.
14
egy
törv
lako
idő
éven
leté
okoz

nác
renc
dig
pag
kirá
Ján
Laj
czy
uag

magas légnyomás borítja. Középeurópában az idő enyhült, az erős fagyok hatása keletre szorult. Az idő különben nálunk változatlanul felhős és helyenkint csapadékos. Jövőre csendes és száraz, nappal enyhébb, éjjel fagyos időt várhatni.

— **Kath. templom B-Ujfaluban.** A múlt év decz. havában közöltük hogy a berettyó ujfaluíróm. kath. hívek templom és iskola építése tárgyában küldöttéleg nyújtottak be kérvényt Schlauch püspökhöz. Most a püspök a b-szmtártoni plébánoshoz intézet leiratában tudatja, hogy a hívek kérelme fokozatosan teljesített fog. Először iskola és a tanítói állás létesítettik, s majdan a templom és paplak is fel fog állítani. A főpásztor sürgeti az egyháztanács és iskolaszék szervezését, hogy az segélyére lehessen a plébánosnak egy alkalmas iskolai épület és telek vételénél.

— **Tanárok köszönete.** A debreczeni, h-bő sz őrményi, kaposvári, kassai, pozsonyi, soproni és dévai reáliskolai, és gimnáziumi tanári testületek hálás köszönetüket fejezték ki dr. Schwicker J. Henrik országgyűlési képviselőnek ama lelkes buzgalmaért, melylyel egy a közoktatásügyi bizottságban mint a sajátában a középiskolai tanárság, helyesebben a közepoktatás fontos érdekét felkarolta és pártolta.

— **Tombola-estély.** A Margit-fürdő disztermében holnap tombolával egybekötött tánc-estélyt rendeznek, melynél mintegy 30 darab diszártyát fognak kisorsolni. Az estélyen lesz kínai nászmenet is tevékkel, mely nászmenet szereplői ma megérkeztek Budapestről.

— **Telépítési törvényjavaslat.** A Wekerlekormány vezetése alatt Magyarország legvitálisabb érdeke: az eddig sok tekintetben elhanyagolt mezőgazdaság is mind több-több komoly és megfelelő gondozásban részesül. A részint munkában lévő, részint már elkészült törvényjavaslatok által egy észszerű, egészséges agrar politika kezd hazánkban érvényesülni, minélfogva alaposan várhatjuk, hogy mezőgazdaságunk is beilleszthető lesz a haladásnak azon keretébe, mely ipari, kereskedelmi és pénzügyi viszonyaink örvendetes fejlődésének szép képét tünteti elénk. — Különösen nagy elismerés illeti gróf Bethlen Andrást földmívelésügyi minisztert a telepítésekre vonatkozó törvényjavaslatért, mely már — mint értesülve vagyunk — készen van a budget letárgyalása után mindjárt a képviselőház asztalára kerül. E törvénynek üdvös intenciója a kivándorlások megakadályozása, módját és alkalmat nyújtani arra, hogy a részint Amerika, részint Románia felé áramló kiköltözések visszatartassanak a földmives osztálynak, állami, községi és magán nagy birtokokon való megtelepítésével, ami egyformán érdeke egy a földmives osztálynak, mint a nagy birtokosoknak. Ezen nagyfontosságú ügyvel kapcsolatban áll a már előbb tervezett geutry-bérgazdaságok létesítése. A miniszter nagy apparatussal fogott ezen törvényjavaslat elkészítéséhez. Ezért volt szüksége Magyarországi birtokstatisztikájára, melyről közelebb mi is bővebben írunk; ezért kívánt Debreczentől és a többi községek-től adatokat arról, hogy milyen terjedelműek nagyobb birtokai, mily módon kezeltetnek és milyen nevelési ágak szerint.

— **Népesedés.** Debreczenben jan. 22-től jan. 28-ig terjedő héten született élve törvényes 14 fiú, 19 leány, törvénytelen 3 fiú, 7 leány, együtt 17 fiú, 26 leány, összesen 43; halva 1 törvényes leány. Születések arányszáma 1000 lakosra évi átlagban 44.7%. Meghalt ugyanazon idő alatt 10 fi, 12 nő. Évi átlag 22.3%. Egy éven aluli meghalt 9, köztük 3 törvénytelen születésű. Difteritisz és skarlát 1—1 halálozást okozott.

— **A Bihari, ev. ref. egyházmegye** két tanácsbíró kivételével kikre új szavazás van elrendelve, már megalakította tiszti karát és pedig következőképen: Esperes Szabó Károly nagy-kereki lelkész, gondnok Ritoók Zsigmond királyi táblai elnök, egyházi tanácsbírók Bíró János őrvendi, Nádudvari Lajos borsi, Csillag Lajos bojtói lelkészek, világi tanácsbírók Miskolczi Arpád megyei főszámvevő, Hegyesi Márton nagyváradai ügyvéd Kiss Elek központi főszol-

gábiró, Pappszász Károly országgyűlési képviselő s K. Nagy Sándor kir. törvényszéki bíró, egyházi jegyzők Csák Máté nagyváradai és Zsigmond Eerecz ártándi lelkészek, világijegyzőül dr. Miskolczi Ferencz éleljárásai főszolgabíró, dr. Varady Zsigmond, lelkészgyámoldai pénztárnok: Kocsis József, k.-szántói s közpénztárnok Nádudvari Lajos borsi lelkészek, ügyész Fazekas Imre nagyváradai ügyvéd s könyvtárnok: Eszenyi Sándor nagyváradai községi iskolai igazgató.

Vegyes hírek.

* **Védekezés az árvízveszély ellen.** Bethlen András földmívelésügyi miniszter egy hosszabb leiratban hívja fel Debreczen város és Hajdúvármegye figyelmét és erélyét arra a kalamitásra, mely katasztrófával fenyeget, ha már eleve nem gondoskodnak a szükséges és legéberebb intézkedésekről. A miniszter leiratából közöljük a következő, általános érdekű részleteket: Tekintettel a jelenlegi időjárás viszonyokra melyek arra intenek, hogy árvízvédekezések teljesítésére hivatott tényezők fokozottabb védekezés eszközzésére és teljes készütségben álljanak — a hatósági működés körébe vágó előintézkedéseknek késedelem nélkül való megtételére czimedet ezuttal is felhivom. — Különösen pedig buzgón és pontosan teljesítendő feladatává teszem, hogy a törvényhatóság területén levő magán és községi védművek érdekében teendő óvintézkedéseket szigoruan ellenőrizze s az e részben tapasztalható hiányok vagy mulasztásokkal szemben azonnal és kellő erélylyel lépjen fel. A munka és közerőt kellő időben kell kirendelnie. Az ártéri községeknek az árvíz esetén rendelkező hatalommal birt meg bizottját késedelem nélkül ki kell jelölni. A miniszter bizottja, hogy a közös hadsereg, csendőrség, távirtda szolgálat egész éjjel rendelkezésére fog állani, ha hogy az szükséges lenne. E tekintetben a miniszter minden tárgyban intézkedett.

* **Szerencsétlenség a kiállításán.** A chicaozi világkiállítás még meg sem nyílt és máris szerencsétlenség történt benne. A kiállítási épületek egy része beszakadt. A kár 400,000 forint-ra rug.

* **Egy magyar hölgy hagyatékának elszakítása** Párisból jelentik, hogy Moyen sur Marne polgármesterét, Timbellt letartóztatták, mert egy a helységben örökösök nélkül elhunyt magyar hölgytől 80,000 frankot sikka-zott el Timbell a Dietrich nevű nőnek több ügyét véggezte volt és így ismerkedett meg vele. A sikka-zást akkor vették észre, mikor a párisi osztrák-magyar főkonzul felvette a letárt és a 80,000 frank hiányzott. Timbell vagyonát zár alá helyezték, de azért mégis azon érték rajta a polgármestert, hogy 16,000 frank ára érték-papírokat akart eladni. E miatt letartóztatták. A vizsgálatot nejjére is kiterjesztik, a ki Dietrichné elhunytá után átkutatta a halottlakását.

* **A bolygó zsidó Münchenben.** Bajor lapok egy, a múlt század elején irt krónikát ismertettek, a bolygó zsidóról. „Anno 1721., írja egy akkori krónika, Münchenbe érkezett az örök zsidó, vagyis a világ végéig bolyongó suszter. Az Izar-kapunál érkezett a városhoz, de ide nem eresztették be, azért Haidhausenbe ment át (az Izar tulsó felén) s ott többekkel beszélgetett, — elmondván hogy a z o k n a k, a kik a Krisztust megostorozó zsidók családjából származnak, a jobb kezük kétszer akkora, mint a bal azok pedig akik a köpdősöktől származnak, mindig önmagukat köpdösök be. Az örök zsidó mindenféle ékszerekkel és gyöngyökkel is kereskedett.“ (Ravasz ember lehetett.)

A sipisták.

— Debreczen titkaiból. —

A kisebb kávéházak nyüttes alakjai a kik balekek beugratásából, kifosztogatásából élőködnének, az utóbbi időben veszedelmesen elszaporodtak.

Kedvez a mesterségüknek ez a szigorú fagyos tél, a rendkívül hideg éjszaka átláthatatlan ködtengeréből az utas ember szívesen menekül valamely apró sarki kávéház tüstös, meleg atmoszférájába, ahol friss ujság, gőzölgő kávé, esetleg mosolygó női arc várja.

A sipisták főnvrasztva várják a szákmányt, ketten-hárman ülnek egy asztalnál s rendszeren olyan témát feszegetnek, amelylyel fölkeltek a jövevény érdeklődését és auktoritást ébresztenek.

Egy áruhás detektiv a napokban fülta nuja volt egy ilyen jelenetnek.

A sipisták — mint a csupa válogatott nagy urak, — roppant tisztelettel beszéltek egymáshoz, az asztalnál egy csontos fejű, vézna vállú vörös ember elnökölt s fölényt látszott gyakorolni társain, a kik úgy néztek rá, mint Kaifásék Pontius-Pilátusra.

A természetű beszélgettek.

— Uraságodnak milyen kilátásai vannak? ...

— Nyomorult. Félek az árviztől. — A fagy már is óriási károkat okozott a gyümölcsösben. Ha tizezer forint veszteséggel kihuzom ezt az évet, boldog leszek.

A többiek vigasztalgtják, azután fölkerik a kártyázásra.

A „földbirtokos“ vonakodik.

— Kevesen vagyunk.

A másik asztalnál a kiszemelt áldozat gondolkozóba esik, a bajuszát sodorgatja, végre olyan mozdulatokat teszen, mint a ki hajlandó a beugratásra.

Néhány percz mulva az egész társaság kártya mellett izzad. A kávéház tulajdonos bezárja a belső ajtókat, a gázlámpákat, egyenkül, lesrófolja, a kávéházi személyzet pedig a játék-asztal köré telepedik kibiczkedni.

A küzdelem reggelig, vagy néha addig sem tart. A kompánia lasankint kifosztogatja az áldozatot, a ki egy rettenetes izgalom között eltöltött éjszaka után, amint megszabadul a sipisták körmei közül, egyedül találja magát az idegen város egyik utcájának keményre fagyott burkolatán.

Közgazdaság.

Az új italméresi törvény.

Az 1892. év január 1-ső napja jelentékeny eseménnyel közzöntött be az italméresi jog és fogyasztási adók bérlői. — valamint az ita- lok kimérésével és kismértékben elárúsításával foglalkozó üzlet emberek ajtaján. Január 1-én lépett ugyanis szabályba az almi italméresi jövedékre vonatkozó 1889. XXXV. és 1893. XXXVI. törvényzikk számos rendelkezését lényegesen megváltoztató 1892. évi XV-ik törvényzikk, vagyis az ugynevezett új italméresi törvény.

Az új törvény az italméresi és fogyasztási adót a bor és sörnél egyesíti és ekként a kizárólagosságot legalább e tekintetben megszüntette, behozta a megváltás, bérlet vagy rántalás utjáni kezelést. Ervényre emelni igyekszik továbbá a közteherviselésnek egyik legáltalánosabb alapelvét az egyenlőséget, az által, hogy a borfogyasztási adót a magánfogyasztásra is kiterjeszti, kimélve az italméressel nem foglalkozó bortermelők érdekeit, kik az eddigi adómentességet továbbra is élvezik. Csekély előny a műbor mezadótatása is. Csekélynek mondjuk azért, mert mesterséges bort gyártott borczéggel alig hoznak forgalomba.

Ezen e önyök mellett azonban, az új törvény ellen máris hozódnak fel oly kifogások, melyek méltán megérdemlik a törvényhozás figyelmét. Ezek közül a lényegesebbeket a következőkben soroljuk fel:

Helytelenítették a kizárólagos jogosultság további fenntartása, mely tág tért segít a bérök visszaélésének a szabad verseny pedig csaknem tehetetlenné teszi. Felhozatik itt, hogy azon előny, mely szerint a kizárólagosság csak a szesznel tartatott meg, a bornál azonban mellőztetett csupán látszólagos előny, mert a bormérők csak úgy élhetnek meg, ha szeszt is árulnak és így a kizárólagos bérők által ez uton arra kényszeríthetők, hogy a bort tőlük vegyék, mivel ellenesetben bosszút állanak rajtuk az által, hogy a szeszt a saját kocsmáikban olcsóbban árúsítják.

Helytelenítették, hogy a kizárólagos szeszitalmérés jogosságát érvényesíthetése nem csak községenként, hanem négy megyében ezek egész területére engedélyeztetett.

Helytelenítették, hogy a fogyasztási és italmérisi adó községenkénti biztosítása céljából kötött azon szerződések is, melyek érvénye az 1893-94. évekre kibatna. már az 1892. év végén kártérítés nélkül megszünteknek tekintetnek.

Helytelenítették a sör- és szesztermelési adó túlmagas volta. 1872-ben ugyanis 1.262.186 hliter sör termeltetett Magyarországon, míg 1891-ben a termelés már 644.988 hliterre apadt le. A szeszgyárak is lehetetlennek tartják üzemük folytatását és mivel a bortermelés az országban évről évre apad, attól tartanak, hogy a sör- és szeszgyárak üzemkedésiója esetén Magyarországon a bor- sör- és szeszforgalom a minimumra apad és ennek káros következményeit úgy a kereskedelem, mint a közönség meg fogja szenvedni.

Az új törvény súlypontja a kizárólagos italmérisi jogosság korlátozására esik, olyképp, hogy a borra és sörre vonatkozó jogosságot a törvény megszüntette a szeszital mérésnél azonban némi módosítások mellett még fentartotta. E módosítások a következők:

A kir. kincstár jogosítva van azonban csakis legfeljebb 1895. évi december 31-ig a szeszitalmérés jogot kizárólagos alapon biztosítani azokban a nyílt községekben.

a) melyekben legfeljebb 3 kocsmá léteznek;

b) melyekben a kipuhított szeszitalmérés adó a megelőző évben biztosított adót meghaladó 4/5 része sem megváltás, sem bérbeadás utján nem biztosítható;

c) melyekben a község kívánja.

A kizárólagos szeszitalmérés jogosságát bérlelőjével kötendő szerződésben, ennek engedélyesei illetve megbízottai által kimérendő közönséges pálinka legmagasabb ára meghatározatik és a bérlelő köteles mindazoknak, kik a községben — bor- és sör kimérésre engedélyt nyertek és szeszkiméréssel is kívánnak foglalkozni, a szükséges 2. részt (pálinkát) a szerződés szerű áránál 10% al olcsóbban kiszolgáltatni, mit ha nem teljesítene a szeszimérés jogosságot az égetett szesz italokat más beszédési közből adóztatás, illetve a bérlelő engedélye nélkül behozni; oly finomabb különleges pálinkanevék pedig kognac, likörök stb. minőket a bérlelő, illetve engedélyesei ki nem mérnek más beszédési körzetből az italmérisi adó kétszeresének lefizetése mellett hozhatók be.

A bor és sörrel adót, valamint a szeszitalmérés adót bérlelő jogosságot a lakosság számára nyújtó képest és pedig 5—10.000 lakossal bíró községekben két, — 10.000 nél népesebb községekben három kocsmá engedélyezést igénybe venni.

A kismértékben elárúsításra vonatkozólag az új törvény nem sokat változtat. Községekben, melyekben a kizárólagos italmérisi jogosság van bérbeadva, a bejegyzett czégy anyag és fűszerkereskedők a kismértékben eladásra az engedélyt a pénzügy igazgatóságtól kapják, de a poharozás végett a bérlelővel kell egyezkedni, ezt azonban csak az esetben gyakorolhatják, ha már a kismértékben elárúsításra a pénzügyigazgatóság engedélyt megszerették.

Kereskedők kimérésre is kapnának engedélyt, de ezt áruüzletükből elkülönített helyiségben kell gyakorolniok. A kereskedők által elárúsítható bor, sör, szilvórium likör és szesz kismértékben eladásának módosítai az új tör-

vény által csak a szesz és égetett szeszitalokra nézve tartattak fenn.

Szabad most már 40 illetve 60 krajczárnál olcsóbb bort is árulni és az üvegek visszaváltárát tetszés szerint megszabni.

Ezek az új törvény lényegesebb intézkedései, melyekre midőn rámutatunk, tudatjuk lapunk olvasóival, hogy a „Magyar Kereskedők Lapja“ (Budapest, Kerepesi ut 32.) a most is szövevényes regále törvény körül felmerülő kérdésekben szívesen ad utmutatást és tanácsot a lapban vagy kívánatra levélben.

A petróleum drágítása. Az osztrák petroleum finomítók egyletének igazgatósága azt az értesítést küldte szét, hogy a magyar és osztrák legnagyobb petroleum finomító gyárak oly egyezmény létesítése iránt alkudoznak, melynek czélja Magyarország és Ausztria termelésének kontingentálása. Ez más szóval, magyarul mondva, nem egyéb, mint egy petróleum-ring alakítása, oly czéllal, hogy kényelmesen fölemelhessék a petróleum árát. Ez nagyon veszedelmes dolog és méltán nyugtalanítja a közvéleményt.

A gazdasági cselédség ujévi helyváltozása ellen figyelemreméltó mozgalom indult meg Pószony Csallóközben, a hol szintén szokásos, hogy a cselédség ujévkor változtatja helyét. A mozgalom megindító a megyei törvényhatósági gyűlésen indítványozni fogják, hogy törvényileg mondassék ki, hogy a gazdasági cselédek éve januárban, hanem november hónapban (Mind-szentek napjával) kezdődjék, mely határidő nemcsak a gazdákra, hanem a cselédségre nézve is sokkal előnyösebb, különösen, ha még egészségi és emberbaráti szempontból is mérlegeljük a dolgot.

Az Első biztosító intézet katonai szolgálata esetére ő cs. és kir. fensége József főherceg védnöksége alatt mint szövetség folyó hó 28-án tartotta meg Budapesten első választmányi ülését, báró Nikolics Fedor elnökele alatt. A választmányi ülésen Münnich Aurél igazgatósági elnök előterjesztette, hogy 791.800 koronára szóló biztosítási ajánlat nyújtott be. Ezen biztosító intézet főgynöke Debreczenre és vidékére nézve Rikli Antal földbirtokos.

A régi vasuti fuvarlevélek. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter megengedte, hogy a régi vasuti fuvarlevél-ürlapok egy a belöldi és osztrák, mint a német vasuti egylethez tartozó területen a nemzetközi forgalomban is f. é. április 1-ig felhasználhatók.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

(Jan. 31.)

Gabonaüzlet. Buzát ma bőségesen kínáltak, a kereslet élénk volt. Elkelt szilárd irányzat mellett 45.000 q teljes napi áron.

Egyébb gabonanevékben csekély üzlet.
Zab: 100 q 5 frt 90 kr, 100 q 5 frt 85 kr. 200 q 5 frt 65 kr.

Határidőüzlet. A határidőüzletben az irányzat szilárd volt.

Határidők jegyzése déli 12 órakor: Buza őszre 7.61—7.63, tavaszra (1893-ra) 7.43—7.45 Tengeri máj. — jun-ra 4.74—4.76. Zab tavaszra 5.47—5.49. Káposzta-repeze aug.—szept. re 11.30—11.40 forinton.

Kötetett: Buza tavaszra 1893. 7.40—7.45—7.43 őszre 7.58—7.62—7.60. Tengeri máj. — juu-ra 4.73—4.75. — Zab tavaszra —. —. Káposzta-repeze aug.—szept. re —. —. forinton.

Hivatalos jegyzések d. n. 2 órakor: Buza őszre 7.59 pénz, 7.61 áru, tavaszra 7.42 pénz, 7.44 áru. Tengeri máj. — juu-ra 1893. 4.74 pénz, 4.75 áru. Zab tavaszra 5.47 pénz, 5.49 áru. Káposzta-repeze aug.—szept. 1892, 11.30—11.40 irton.

Budapest-Kőbányai sertéskereskedelmi csarnok.

1893. évi január hó 30. Hízott sertés árak: I. Magyar első rendű: Öreg nehéz (páronkint 400 klgon felüli súlyban) 46—47 kr. Öreg közép (páronkint 300—400 kilogramm súlyban) 45—46 krig. Fiatal nehéz (páronkint 320 klgon felüli súlyban) 49—50 krig. Fiatal közép (páronkint 251—320 kilogramm súlyban) 48—49 kr. — Fiatal könnyű (páronkint 250 klgm terjedő súlyban) 46—47 kr. II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 klgon felüli súlyban) 46—47 krig. — Közép (páronkint 220—280 klg. súlyban) 46—47 kr. Könnyű (páronkint 220 klg. terjedő súlyban) 44—46 krig.

Sertéslelészám: 1893. január hó 27-én

volt készlet 91800 darab. 1893. január hó 28—29-dikén felhajtattott 1695 darab. 1893. január 28—29-dikén elszállítottott 1302 darab. 1893. január 30-án maradt készletben: 92193 darab. A hízott sertés üzletirányzata: változatlan.

A

HOSSZU ÉS KURTA DRAGONYS.

— Humoros elbeszélés a katonai életből. —

Németből átdolgozta: **IFJ. MÓRICZ PÁL.**

(Folytatás.)

— Kérem, szól még a hadnagy egyszer adja meg ha kérem!

— Igazán különös maga hadnagyoskám! csodálkozok Prächtigt kissé zavarodottan. Már hogy adjak neki szabadságot, mikor így hallatlan nadrágban akart lovagolni!

— Nem rosszakaratból tette.

— Rossz akarattól vagy nem — az nem kérdés!

Különben, ha szánt szándékkal tette volna, akkor be is záratnám. Nos, hát maga mit gondol őrmester?

— Két év óta nem volt szabadságon. Mindig rendesen viselte magát. Azt hiszem nélkülözhetnének.

— No ez már igazán furesa. Mind egy, szeles fia ez. Pedig nem kell elfeledni, hátha már vasárnap megkezdődnek az ezredgyakorlatok? Es akkor?

— Akkor is lesz elég altisztünk

— Nem tehetem gyermek-k, nem tehetem, akl bünös bünhődjék!

— Zweite abtheilung Remonteseinführen: kiált az őrmester dühösen miután kilépett a lovaglóból. Káplár Gans!

— Hier! kiáltotta az ki már akkorra felhuzta nadrágját. S katonásan megállott felettese előtt.

— Sie haben die drei Tage, szólott az őrmester komoran, mint szokása is volt. Kehrt!

Ó szegény Frigyes! A szíve majd meghasadt e pillanatban. Három napi börtön! Mert mit is jelenthetett volna mást az a három nap? Hisz az őrmester rendesen takarékoskodik a szavakkal. Könnyekre fakadt, mint valami gyermek, s nagyokat sóhajtozva fordul a 3. számú istálló felé, hol hihetőleg talál valamit, melyen dühét kitölthesse. Mikor az ajtóhoz ér, akkor lépeget el előtte Elmsheim hadnagy csinos egyenruhájában, egy másik tisztársá kíséri, ép a nadrág történetéről beszélgetnek. A hadnagy mosolyogva tekint a tisztelő Frigyesre.

Könnyű neki, mert ur. Csak parancsol; még az öregebbeknek is engedelmkedni kell neki. Ilyen a szegény ember sorsa. Ha a hadnagy uron esett volna meg, akkor jót nevettek volna rajta a pajtásai, sőt még finom „sect“-et is ittak volna reá, de a szegény altisztet be-dutyizzák.

(Folyt. köv.)

Apró-cseprő.

Dicséret. A börzén folyt le ez a beszélgetés!

— Ismeri Mayer urat?

— Hogyne!

— Nos milyen embernek tartja?

— A legbecsületesebb ember a mióta nem foglalkozik üzlet-ekkel.

*

Oh, lellem! őrizz meg engem s enyémet

Sőt ellenségeim is, ki káromra nevet,

Méhek nélkül köpüt, virágtalan nyarat,

Üres fészket, gyümölcs nélküli kosarat,

S házatlan gyermek!

Hugó V. for. (Szász K.)

*

Az ember többnyire az érzelmek szemüvegén keresztül szemléli a világot s ennek színéhez képest látja sötétnek vagy biborszínűnek.

Anders.

*

Tüzzel tervezzünk, flegmával valósítsunk.
Winkelendon.

Egy kis számtan. Egy órában van 60 percz vagy 3600 másodpercz. A napban van 24 óra, 1440 percz, vagy 86,400 másodpercz. Az évben van 365 nap, 8760 óra, 525,600 percz 31,556,000 másodpercz. Ha Krisztus születése óta lefolyt 1892 évhez a szökőévekből fenmápadt 473 napot hozzáadjuk, ez tesz összesen 691,053 napot, 16,585,272 órát, 995,116,320 perczet és 59,706,979,200 másodperczet.

Idegenek névsora.

Bika szálloda. Löwenstein utazó Bécs, Dr. Wittmann ügyvéd Bpest, Proyer kereskedő Budapest, Madary főjegyző Komádi, Horváth János és neje F.-Abony, Ványi birtokos Földes, Lutscher kereskedő Bécs, Epstein kereskedő Nyiregyháza, Kende Kovács Lajos F.-Abony.

Angol királynő szálloda. Rosenfeld S. Könyár, Ligeti Vilmos bérlő Orosháza, Riszter János utazó Budapest, Rosenfeld B. bérlő T.-Füred, Flecher Pá T. Füred.

Frohner szálloda. Weisz Hermann utazó Budapest, Fleischmann utazó Budapest, Grünberger utazó Budapest, Galdonyi Dezső utazó Budapest, Hochhauser utazó Bécs, ifj. Mann N. Margitta, Telegdy utazó Bpest, Hagymásy birtokos H. Pályi, Schwarz utazó Budapest, Okersmann Ad. ker. Kisvárdá.

Debreczeni Városi színház.

II. Idénybérlet 106. szám. VI. Kis bérlet 6. szám.
Páros. Páros.
Ma 1893. szerdán Február 1-én
bérlet folyamban:

A Fourschamboult család.

Holnap, csütörtökön 1893. február 2-án:

A madarász.

Színházi műsor:

Pénteken népelőadás Diurnista, fővárosi életkép Kövesi Alberttől.

Szombaton Zsidó honvéd, Lukácsi Sándortól.

Vüsarnap Ember tragoediája, Madách Imrétől.

Nyilt-tér.

Minden külön tudósítás helyett:

Guttman Jozefin

Budapest,

Weiss Lajos

a Weiss-Testvérek-czég beltagja.

Debreczen

jegysek.

Amerikai fogász — mint assistens segédkezésével kapocs-lemez nélküli műfogak és rugany nélküli fémlemezű fogsorok. Tartós cément-, ezüst- és aranyplombok.

A „Debreczeni Ellenőr“
kiadóhivatala.

A „CSOKONAI“
NYOMDA ÉS KIADÓ
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

szíves figyelmébe ajánlja a modern nyomdászati követelményeknek megfelelően
berendezett

 könyvnyomdáját,

mely újabb a LEGDISZESEBB BETŰKKEL szaporított s így
a legkényesebb igényeket is kielégitheti.

KÖNYVKÖTÉSZETE,

melyben a LEGKITUNÓBB GÉPEK vannak alkalmazva,
a fővárosi és külföldi nagyobb könyvkötészetek méltó versenytársa.

Árai határozottak, olcsók.

Vidéki megrendeléseket pontosan és gyorsan teljesít.

A saját kiadásában megjelenő

„Debreczeni Ellenőr“ részére
hirdetéseket olcsón elvállal.